

MAKTABGACHA TA'LIMDAGI BOLALARGA TINGLAB TUSHUNISH KO'NIKMASI VA O'GZAKI MULOQOTNI O'RGATISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI.

Baxrilloyeva Sabinaxon Ravshanxonovna

Samarqand davlat chet tillari instituti

*Ingliz tili fakulteti Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xorijiy til ingliz tili
yo`nalishi 2-bosqich talabasi.*

Ilmiy raxbar: Zubaydova Nilufar Negmatullayevna

Ilmiy raxbar: Nigora Azzamova Rajabboyevna

Annotatsiya.

Ushbu maqolada maktabgacha ta'limdagi bolalarga tinglab tushunish ko'nikmasi va og'zaki muloqotni o'rgatishda interfaol metodlarning ahamiyati tahlil qilinadi. Interfaol metodlar bolalarning faol ishtirokini ta'minlab, ularning o'zaro muloqot qilish qobiliyatini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada interfaol metodlar orqali bolalarning til ko'nikmalarini qanday qilib samarali rivojlantirish mumkinligini ko'rsatadi.

***Kalit so'zlar** Maktabgacha ta'lim, tinglab tushunish ko'nikmasi, og'zaki muloqot, interfaol metodlar, bolalar, ta'lim jarayoni.*

Kirish

Maktabgacha ta'lim davri bolalar uchun o'z-o'zini anglash va atrof-muhit bilan muloqot qilishda muhim bosqichdir. Ushbu davrda bolalar yangi bilimlarni o'zlashtiradilar, til ko'nikmalarini rivojlantiradilar va ijtimoiy munosabatlarni o'rganadilar. Tinglab tushunish ko'nikmasi va og'zaki muloqot esa bu jarayonda ajralmas ahamiyatga ega. Interfaol metodlar, ya'ni bolalarning faol ishtirokini

ta'minlaydigan usullar, ushbu ko'nikmalarni rivojlantirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi.

Asosiy qism.

Tinglab tushunish ko'nikmasi-bu bolalarning eshitgan ma'lumotlarini to'g'ri anglab olish qobiliyatidir. Bu ko'nikma bolalarning til rivojlanishi uchun asosiy poydevor hisoblanadi. Maktabgacha ta'limda tinglash faqatgina passiv faoliyat emas, balki faol ishtirok etishni talab etadi.

Og'zaki muloqot bolalar o'rtasida fikr almashish va hissiyotlarni ifodalash imkonini beradi. Bu ko'nikma bolalar o'rtasidagi ijtimoiy aloqalarni mustahkamlashga yordam beradi. Og'zaki muloqot orqali bolalar o'z fikrlarini ifodalashni, savollar berishni va javoblarni tushunishni o'rganadilar.

Interfaol metodlarning ahamiyati: interfaol metodlar – bu ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi faol muloqotni ta'minlaydigan usullar to'plamidir. Interfaol metodlar bolalarning faol ishtirokini ta'minlaydi va ularning qiziqishini oshiradi. Ushbu metodlar yordamida bolalar:

- O'z fikrlarini erkin ifodalash imkoniyatiga ega bo'lishadi.
- Eshitganlarini tushunish va anglash ko'nikmalarini rivojlantiradilar.
- Guruhda ishlash va hamkorlik qilish tajribasini orttiradilar ushbu ko'nikmalar shakllanadi.

Quyda maktabgacha ta'lim yoshidagi o'quvchilarga tillarni samarali o'ragtishda qo'llaniladigan o'yinlarga savollar beriladi. Ular quydagilar:

Muloqotli o'yinlar. Bolalar bilan muloqot qilishni rag'batlantiradigan o'yinlar. Masalan, "Savol-javob" o'yini orqali bolalar bir-birlariga savollar berishlari va javob olishlari mumkin. Bu usul bolalarning tinglash va javob berish ko'nikmalarini oshiradi.

Muloqotli o'yinlar orqali bolalar o'z fikrlarini erkin ifodalashga va boshqa bolalarning fikrlarini tinglashga o'rganadilar.

1. Savol-javob o'yini: Bolalar doira shaklida o'tirishadi. Har bir bola o'z navbatida boshqa bolaga savol berishi kerak. Savollar oddiy bo'lishi mumkin, masalan, "Sening sevimli rangin qanday?" (what is your favourite colour?) yoki "Eng yaxshi do'sting kim?" (Who is your best friend). O'yin davomida bolalar bir-birining javoblarini tinglashlari va ularga qiziqish bildirishlari mumkin.

2. "Kim men?" o'yini: Har bir bola o'ziga mashhur bir shaxsni tanlaydi (masalan, superqahramon, hayvon yoki film qahramoni) va boshqa bolalar ushbu shaxsni topish uchun savollar berishadi. Savollarga faqat "ha" yoki "yo'q" deb javob berish mumkin. Bu o'yin bolalarning muloqot qilish va fikr yuritish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan: 1.Child A: "Am I a real person?" 2. Child B: "No." 3.Child A: "Am I a fictional character?" 4. Child B: "Yes." 5.Child A: "Am I a superhero?" 6.Child B: "Yes." 7. Child A: "Am I Spider-Man?" 8. Child B: you are winner.

3. "Hikoya davom ettirish" o'yini: Bolalar birgalikda hikoya yaratishadi. Bir bola hikoyaning boshini aytadi, keyin har bir bola navbat bilan hikoyani davom ettiradi. Bu o'yin bolalarning ijodkorligini va bir-birini tinglash ko'nikmalarini oshiradi.

4. "Sizning fikringiz" o'yini: Bolalarga turli mavzular beriladi (masalan, "Eng yaxshi ta'til joyi" yoki "Sevimli taom") va har bir bola o'z fikrini aytishi kerak. Bu o'yin bolalarning o'z fikrlarini erkin ifodalashlariga va boshqalarning fikrlarini tinglashlariga yordam beradi.

5. "Muloqot kartalari" o'yini: Har bir bola bir nechta kartochka oladi, ularda savollar yoki mavzular yozilgan bo'ladi (masalan, "Sevimli kitobim", "Mening orzularim"). Bolalar navbatma-navbat kartalarni tortib, ularda yozilgan mavzu bo'yicha gapirishlari kerak. Bu o'yin bolalarning muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Bu o'yinlar bolalar orasida muloqotni rag'batlantirish va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish uchun juda foydali!

Xulosa.

Maktabgacha ta'limda tinglab tushunish ko'nikmasi va og'zaki muloqotni rivojlantirishda interfaol metodlar muhim rol o'ynaydi. Ushbu metodlar bolalarning faol ishtirokini ta'minlab, ularning ijtimoiy va til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Maktabgacha ta'lim muassasalari ushbu metodlarni qo'llash orqali bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga asos solishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Isroilova, N. (2020). Maktabgacha ta'limda interfaol metodlar. Tashkent: O'qituvchi.
2. Qodirova, M. (2019). Bolalar tilining rivojlanishi: nazariya va amaliyot. Tashkent: Fan va texnologiya.
3. Karimov, A. (2021). Ta'lim jarayonida innovatsion metodlar. Tashkent: Iqtisodiyot va tadbirkorlik House.
4. Pulatova F. A. Technologies for teaching students to think critically //International Academic Research Journal Impact Factor. – 2023. – T. 7. – C. 56-61.
5. Pulatova F. A. Interactive education and its didactic opportunities //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2021. – T. 11. – №. 11. – C. 204-206.
6. Karimova, N. M., Yuldashova, S. T., Pulatova, F. A., & Shodiyeva, S. R. (2023). Pedagogical Conditions for Students to use Critical Thinking in the Development of Interethnic Communication. Journal of Survey in Fisheries Sciences, 10(2S), 4211-4219.